

NDU'S BERETNING 2009

INTRODUKTION TIL NDU

NDU har været i drift siden januar 2004 – først i amtsligt regi og siden kommunalreformen i Center for Voksensocial i Region Midtjylland. Netværkets drift finansieres af VISO.

Hovedopgaven er at opsamle og formidle viden og praksiserfaringer på et komplekst og udgiftstungt område. Netværket bidrager også til kvalitetssikring, metodeudvikling og håndtering af problemer som følge af det sammensatte regelgrundlag, indsatsen er underlagt.

NDU består primært af ledere og medarbejdere i kommuner og regioner, som arbejder med sigtede og domfældte udviklingshæmmede. Ud af denne kreds er der nedsat et vidensteam af erfarne fagfolk, jf. nærmere på side 10.

Et sekretariat driver og betjener NDU og løfter således hovedparten af opgaverne. Sekretariatet har til huse på Engtoften 5 i Viby ved Århus.

NDU's sekretariat i 2009

Seniorkonsulent,
cand.scient.pol.,
Lars Sandberg

Kommunikations-
medarbejder,
journalist,
Henriette Stevnhøj

Sekretær,
HK-assistent
Connie Brorsen
(12 timer pr. uge)

Studentermehjælper,
stud.scient.pol.,
Anders Toftegaard
(15 timer pr. uge)

INDHOLD

Forord	side 3
Kontakter	side 4-5
Kommunikation	side 6
Håndbogen	side 7
NDU og medierne	side 8
Vidensteamet	side 10-11
Tidslinjen	side 12
Efteruddannelsen	side 14
Fremtiden	side 16

Redaktion:

Seniorkonsulent, cand.scient.pol.
Lars Sandberg (ansv. red.)
lars.sandberg@ps.rm.dk | 8728 8103 – 2172 9197

Kommunikationsmedarbejder, journalist
Henriette Stevnhøj Pedersen
henriette.stevnhøj.pedersen@ps.rm.dk
8728 1809 – 2135 9060

Studentermehjælper, stud.scient.pol.
Anders Toftegaard
anders.toftegaard@ps.rm.dk | 8728 8106

Sekretær
Connie Brorsen
connie.brorsen@ps.rm.dk | 8728 8100

Forsiden, fra oven:

Jakob Jensen på havetur ved det regionale bosted Gården i Randers (NDU-nyt 4.09).
Fotograf: Tonny Foghmar

Vibeke Lottrup bor i et regionalt bofællesskab i Hobro (NDU-nyt 2.09).
Fotograf: Jonna Fuglsang Keldsen

Henning Hansen med pædagog Kirsten Olsen i bag-grunden, Hammer Bakker i Vodskov ved Aalborg (NDU-nyt 3.09).
Fotograf: René Schütze

Grafisk tilrettelæggelse: Pia Jensen, WDC

Tryk: Scanprint as

Eftertryk tilladt med kildeangivelse

NDU ER VÆSENTLIG

Der er 450 domfældte udviklingshæmmede i Danmark. Eller cirka deromkring. Et præcist overblik over antallet af domfældte udviklingshæmmede findes nemlig ikke. Det giver sig selv, at det er vanskeligt at dokumentere en udvikling og pege på tendenser, når man ikke ved, hvor mange personer det drejer sig om. Troværdigheden er også på spil. For tør man tro på en prognose, som bygger på 'et skøn'?

Den manglende viden og dokumentation var et af de områder, Netværket vedrørende Domfældte Udviklingshæmmede (NDU) satte til debat i 2009. Afsættet var artikler i vores blad *NDU-nyt* om berøringsangsten over for registrering, som flere nyhedsmedier fulgte op på med egne vinkler. Foreløbig er diskussionen om manglende registrering og det presserende behov for mere dokumentation udmøntet i en af de anbefalinger, Danske Regioner har lavet i deres rapport om bedre indsats for domfældte udviklingshæmmede. Rapporten, som NDU har bidraget til, blev udgivet marts 2010.

I 2009 beskæftigede vi os også med rådgivning. Flest henvendelser kom fra kommunale sagsbehandlere, der havde sager med udviklingshæmmede borgere med dom. Andre henvendelser havde personlig karakter som den fra en bekymret mor til en udviklingshæmmede datter, der var blevet voldsomt overfaldet af en medboer i bofællesskabet. Hvad skulle hun stille op, når hændelsen tilsyneladende blev nedtonet til at være en tvist mellem to veninder?

2009 blev det helt store efteruddannelsesår. I alt drog 109 personer afsted til kursuscentret Severin i Middelfart, som var ramme om adskillige timers forelæsninger om det juridiske grundlag, seksuelle krænkerer, tilknytningsforstyrrelser og risikovurderinger. Det hele leveret af et korps af dygtige og indlevende eksperter.

2009 blev også året, hvor domfældte udviklingshæmmede for alvor kom på politikernes dagsorden. NDU's sekretariat fik foretræde i Folketinget og kunne i maj foran Socialudvalget og Retsudvalget beskrive hovedtendenserne inden for området, især med vægt på de problemer, der præger den kriminalpræventive indsats over for sent udviklede og udviklingshæmmede lovovertrædere. Få timer på Christiansborg, men et stort og vigtigt skridt for området.

Der blev talt om visioner i 2009. I september samledes fagfolk fra netværket og satte linjerne for NDUs fremtidige arbejde. Hvor går banen, og hvor skal stolperne flyttes hen?

På de indre linjer blev 2009 et år med udvikling. Sekretariatet gik fra en fuldtidsansat til to, da der blev ansat en kommunikationsmedarbejder. Netværket fik en ny grafisk linje med nyt logo og nyt layout til følge.

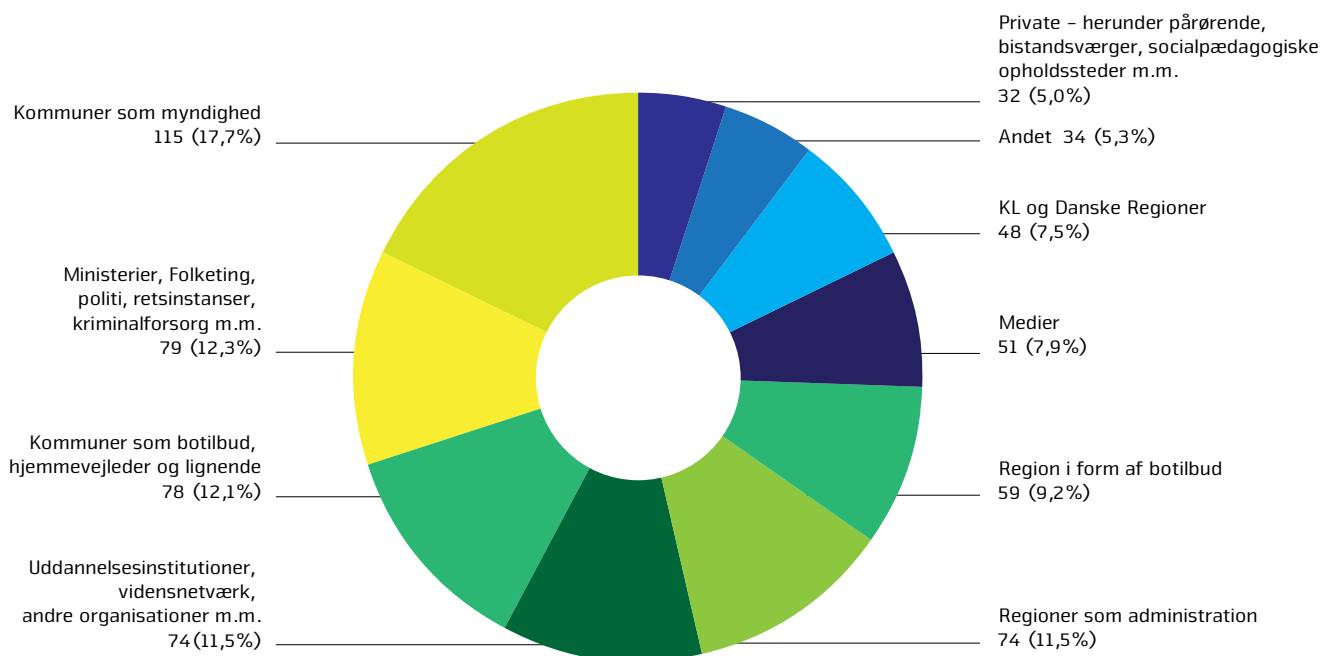
Der var brug for NDU i 2009 – læs i beretningen om udgivelsen af håndbogen, om det juridiske regelgrundlag, om temadage og NDU's andre aktiviteter.

KONTAKTER TIL NDU I 2009

NDU's sekretariat blev kontaktet 644 gange i løbet af året. Med lidt under 200 henvendelser svarende til knap 30 procent er det kommunerne, der oftest henvender sig. Disse henvendelser fordeler sig på 49 kommuner. Tilsammen står kommuner og regioner for halvdelen af henvendelserne.

Kommunale forvaltninger og botilbud spurgte primært om forskellige emner i relation til de love, regler og meddelelser, der styrer området, men også om kapacitet, pædagogiske udfordringer, misbrugsbehandling, udslusning og vejledning af anklagemyndigheden.

De øvrige henvendelser vidner om, at sekretariatet har en bred kontaktflade. For der kommer spørgsmål og bemærkninger fra bistandsværger, pårørende, forskere, studerende, undervisere, retspsykiatere, politikere, embedsmænd, sekretariatsmedarbejdere, journalister, pædagoger i private opholdssteder, anklagere, politifolk og ansatte i kriminalforsorgen.

Bemærkning til opgørelsen: Er der flere kontakter til eksempelvis én kommune om samme emne, tæller det af praktiske grunde kun med som én kontakt, selvom det ikke giver et dækkende indtryk af kontaktens omfang.

Henvendelserne er af forskellige karakter. Her ses et udvalg:

Den Sociale Ankestyrelse stiller spørgsmål til det kriminalpræventive tilsyn og fordelingen af domfældte udviklingshæmmede i kommunalt, regionalt og privat regi.

Justitsministeriet spørger til NDU's erfaringer med tidsbestemmelserne i straffelovens § 68 a.

En pårørende henvender sig vedrørende rammerne for det socialpædagogiske motivationsarbejde.

En privatpraktiserende psykolog, der yder bistand til mange botilbud med domfældte udviklingshæmmede, og en konfliktmægler stiller spørgsmål vedrørende nytteværdien af såkaldt genoprettende ret og konfliktråd i relation til ofre eller gerningsmænd med dårlig begavelse.

Adskillige medier kobler sig på, da *Ekstra Bladet* kører en storstilet kampagne om domfældte udviklingshæmmede, hvilket fører til mange spørgsmål om fakta og udviklingstendenser.

Fra politisk hold kommer der ønske om at få en grundig indføring i området.

En psykiater med speciale i oligofreni fokuserer på begrænsningerne, når man intelligenstester lovovertrædere med minoritetsbaggrund med redskaber, der baserer sig på amerikanske eller vesteuropæiske referencerammer.

Studerende spørger til gråzoner i lovgivningen og den kriminalpræventive indsats over for dårligt begavede, der ikke er idømt nogen foranstaltning.

En bistandsværge efterlyser viden om effektive pædagogiske behandlingsforløb.

En psykolog beskriver på baggrund af forskning strukturerede risikovurderinger og deres betydning for interventioner, tilbagefald og retssikkerhed.

NDU har haft mange kontakter med regionerne i forbindelse med forberedelsen og afholdelsen af temadagen om det juridiske regelgrundlag for arbejdet med domfældte udviklingshæmmede.

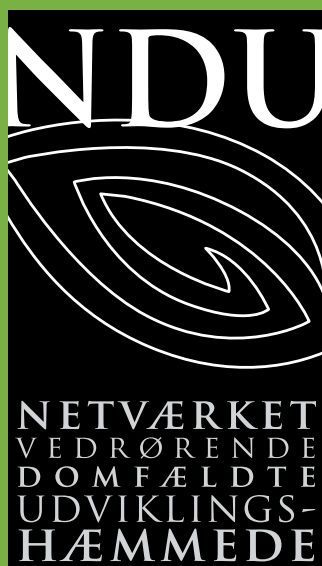
KL har blandt andet leveret høringssvar i forbindelse med udarbejdelsen af NDU's håndbog, mens Danske Regioner har haft løbende kontakt til netværket på grund af NDU's deltagelse i Regionernes arbejdsgruppe om sigtede og domfældte udviklingshæmmede.

Et troværdigt UDTRYK

NDU præsenterede i 2009 et nyt logo og blad med nyt layout. Den grafiske linje er med til at skærpe NDU's profil som et professionelt vidensnetværk med høj troværdighed.

NDU's logo er tegnet af grafiker Pia Jensen, som valgte at tage udgangspunkt i netværkets tidligere logo – et stiliseret blad, der læner sig op ad forkortelsen. Opgaven lød på at forene elementerne; navnet på netværket, forkortelsen og bladet i ét billede og tillige forsyne det med et moderne og langtidsholdbart udtryk. Resultatet er som bekendt logoet, der efter NDU's mening illuderer den skarphed og saglighed, som kendetegner netværkets arbejde. Og så er det ikke længere en hemmelighed, hvad forkortelsen NDU står for. Nu er navnet en elegant del af logoet til trods for mængden af bogstaver.

Seneste påhit fra den grafiske front er et USB-stik med logo, der blandt andet udleveres til deltagerne på NDU's kurser

Fornyelse til **NDU-nyt**

NDU-nyt slog også en grafisk kolbøtte i det forløbne år. Her fik grafiker Pia Jensen til opgave at redefinere bladets udtryk fra at være et artikeltungt tidsskrift, der udkom med skiftende mellemrum til at være et mere indbydende magasin med fire årlige udgivelser. Bladet er stadig informations- og omfangsrigt, men nu med flere farver, opgraderet på billedsiden og med mere luft mellem artikler og billeder på siderne. Artiklerne skrives primært af ansatte i NDU, men det tilstræbes, at der i hvert blad er bidrag fra personer, der har med domfældte udviklingshæmmede at gøre i det daglige. Enten professionelt eller personligt.

Bladets målgruppe er bred. Groft sagt er alle personer, der arbejder med eller på anden vis interesserer sig for sigtede og dømte udviklingshæmmede, målgruppen for *NDU-nyt*. Vi sigter efter at appellere bredt, men går også i dybden af hensyn til de fagprofessionelle, der modtager bladet. Samtidig er det vores ambition, at der i hvert blad er en eller flere historier, som refereres i andre medier.

I 2009 tog vi hul på en ny serie artikler, hvor dømte eller tidligere dømte udviklingshæmmede kommer til orde. Foreløbig har læserne kunnet møde Vibeke Lottrup fra Hobro, Henning Hansen fra Hammer Bakker ved Aalborg og Jesper Riis fra Lindevej/Østruplund på Fyn. Fælles for de tre er, at de alle har modtaget en dom til anbringelse og har været 'igennem systemet' på den ene eller anden måde. Tre velskrevne, unikke og bevægende portrætter, som giver læseren et enestående indblik i, hvordan det er at være svagt begavet, ramt af forskellige faktorer og have modtaget en dom til anbringelse. De tre portrætter er skrevet af freelance-journalist Lotte Edberg Loveless.

NDU-nyts oplag er 1800, og bladet sendes gratis til blandt andet til kommunale og regionale bo- og aktivitetssteder, interesse- og fagorganisationer, relevante ministerier, styrelser, retsvæsen samt til en lang række enkeltpersoner med særlig interesse for området.

Hjemmesiden

www.ndu.dk er netværkets elektroniske platform og arkiv. Her findes alle publikationer, som NDU har udgivet eller bidraget til. Her findes også referater og omtaler af møder og seminarer samt en omfattende liste af artikler, der har været bragt i nationale medier og som omhandler domfældte udviklingshæmmede eller grænser op til emnet.

Hjemmesiden står overfor en modernisering. Det er et af fokuspunkterne i 2010.

Rift om håndbogen

Seneste skud på kommunikationsstammen er NDU's forlag, som blev stiftet i 2009. Anledningen var udgivelsen af håndbogen om det juridiske regelgrundlag, der efter et længere forarbejde så dagens lys i december 2009.

Bogen samler lovregler og bestemmelser med fortolkninger og eksempler fra området og landede ikke uventet i et stort tomrum. Det er vanskeligt at forvalte og arbejde efter reglerne, og det var da også begrundelse for at gå i gang med at stykke bogen sammen.

Det er jurister i NDU's vidensteams, Susanne Baymler Bonde og Merete Keis Schrøder, som har bearbejdet den juridiske part af bogen. Om det var julehandlen, der havde afsmittende effekt er uvist, men faktum er, at håndbogens 3000 eksemplarer blev revet væk. 2500 eksemplarer blev postet fra NDU i løbet af de første fire uger.

Håndbogen blev sendt til sociale myndigheder, bosteder og til andre, der arbejder inden for området. En del af bøgerne blev også rekvireret af for NDU hidtil ukendte bosteder og fagpersoner.

På www.ndu.dk kan bogen hentes i pdf-version.

NDU

I SPALTERNE

18 EKSTRA BLADET SØNDAG
SINDSSYGT FARLIGE
Evnsvag kvalte fireårig: Alle krævede handling i 2001, m

Vanessas død fik politikerne op af stolen

Thomas Østta i
Steen Larsen
Søren Qvist

Måske vil den lyst
være, der kan se alle disse
forbrydere og kriminelle
og så tænke sig, at det er
dem, der har stjålet
Vanessa. Men det er ikke
den eneste mulighed. Det
kan være, at det er en
anden, der har gjort det.

Men sådan er det
ikke. Det er, som om alle
disse mennesker er blevet
gjort til ofre. Det er, som
om de alle har været
med til at gøre det. Det
er, som om de alle har
været med til at gøre det.

Men sådan er det
ikke. Det er, som om alle
disse mennesker er blevet
gjort til ofre. Det er, som
om de alle har været
med til at gøre det. Det
er, som om de alle har
været med til at gøre det.

SLIPPER FOR FÆNGSEL

unge kriminelle udviklingshæmmede på helt åbne institutioner

Vi tjekker om I holder

Justitsminister Brian Mikelsen vil sige ja tak til en invitation fra det åbne bo-

Jeg har sovet i timen

Justits-Brian lover, at der nu sker noget med de kriminelle udviklingshæmmede

KONFRONTATION

Thomas Østta
Steen Larsen
Søren Qvist

— Medlemmerne af et af
de største i landet. Det er
de, der har gjort det. Det
er, som om de alle har
været med til at gøre det.

Ekstra Bladet afslørede
søndag, at politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

Hu skal der noget

— Det er ubestridt, at
de har sovet i timen. Det
er, som om de alle har
været med til at gøre det.

Der skal der noget
til, at de kan gøre det.

— Men når politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

Det skal der noget
til, at de kan gøre det.

— Men når politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

Det skal der noget
til, at de kan gøre det.

— Men når politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

Det skal der noget
til, at de kan gøre det.

— Men når politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

Det skal der noget
til, at de kan gøre det.

— Men når politimestre
ikke var klar over, at
de havde sovet i timen.

NDU bidrog flittigt til aviser og nyhedsudsendelser i 2009. Både i form af citater og til journalisternes baggrundsviden.

Da årets første nummer af *NDU-nyt* udkom i marts 09 med artikler, hvor dømte udviklingshæmmedes omgang med rockerrelaterede grupper blev fortalt, tog nyhedsbureauet Ritzau historien og gjorde den til en nyhed i de landsdækkende medier. Historien tog afsæt på Fuglekær Udviklingscenter ved Vejle, hvor kriminelle udviklingshæmmede holdt deres kriminelle relationer ved lige, selv om de havde fået en dom til anbringelse. En afdelingsleder fortalte til *NDU-nyt*, hvordan beboerne kaldte hinanden for 'brødre' og tydeligvis var stolte over deres identitet som håndlangere til HA's støttegruppe AK81. Også selv om nogle af dem havde stiftet bekendtskab med tæskehold og dummebøder. Historierne rejste debatten om vilkårene for bosteder, hvor kriminelle udviklingshæmmede bor dør om dør med lovlige udviklingshæmmede. Også vilkårene for det pædagogiske personale blev belyst.

Fra slutningen af maj blev medielyset igen rettet mod kriminelle udviklingshæmmede. Denne gang satte *Ekstra Bladet* scenen med deres serie 'De sindssygt farlige'. I en række artikler, heraf seks som forsider, fortalte *Ekstra Bladet* om dømte udviklingshæmmede, der bor uden låste døre og med fri adgang til offentligheden, også selv om de har begået alvorlig personfarlig kriminalitet.

Ekstra Bladets journalistgruppe konfronterede også de ansvarlige politikere med problematikkerne og varslede, at de ville følge op på de politiske løfter.

NDU-nyt i oktober rejste debatten om den manglende registrering af udviklingshæmmede. Den historie tog *Kristeligt Dagblad* og *DR* op. Senere fulgte *Morgenavisen Jyllands-Posten* efter med sin vinkel på registrering af udviklingshæmmede.

Ifølge mediedatabasen Infomedia optrådte 'NDU', enten omtalt eller som interviewpart i 35 artikler i løbet af 2009.

NDU'S VIDENSTEAM

Et vidensteam af ni erfarne fagpersoner er sammen med NDU's sekretariat med til at koordinere og styre retningen og fremdriften i netværkets arbejde.

VIDENSTEAMET BESTOD I 2009 AF:

Elisabeth Bakkensen,
forstander på Hedegaard, Skjern

Elisabeth Bakkensen

Susanne Baymler Bonde,
jurist i Ældre- og Handicapforvaltningen,
Aalborg Kommune

Susanne Baymler Bonde

Dorrit Brandt,
konsulent i Handicap,
Region Hovedstaden

Dorrit Brandt

Anna Lise Bredahl,
centerleder på Fuglekær
Udviklingscenter, Vejle Kommune

Anna Lise Bredahl

Anders G. Christensen,
afdelingsleder på Østruplund,
Region Syddanmark

Anders G. Christensen

Charlotte Grønhøj,
afdelingsleder på Fuglekær
Udviklingscenter, Vejle Kommune

Charlotte Grønhøj

Heines Marker,
afdelingsleder på Nørholm Kollegiet,
Region Midtjylland

Heines Marker

Klavs Persson,
forstander på Sødisebakke,
Region Nordjylland

Klavs Persson

Merete Keis Schrøder,
jurist på socialområdet,
Region Sjælland

Merete Keis Schrøder

Vidensteamet og sekretariatet drøfter løbende håndteringen af udfordringerne på området og afholdt i løbet af året fire heldagsmøder.

En række dagsordenspunkter fra møderne i NDU's vidensteam i 2009

- Afholdelse af et seminar om NDU's mission og vision efter 2009
- NDU's håndbog om lovregler og pædagogiske udfordringer
- Medieomtale
- *NDU-nyt*
- Fordele og ulemper ved magtbeføjelser i boformerne
- Projekt om metoder til risikovurderinger
- Møde med Justitsministeriet, Rigsadvokaten m.fl. den 2. oktober 2009 – NDU's tilgang til andre parter synspunkter og overvejelser
- Ankestyrelsens undersøgelse af kommunernes tilsyn med domfældte udviklingshæmmede m.fl.
- NDU's undersøgelse af behovet for magtbeføjelser mv.
- PSP-samarbejdet
- Behandlingscentret Hammer Bakker og NDU's workshop på VISO-konferencen den 1. december 2009
- Indenrigs- og Socialministeriets koncernprojekt om strategi for udvikling, opsamling og formidling af specialviden på socialområdet
- Brugere/patienter med etnisk minoritetsbaggrund
- Høring over udkast af 19. november 2009 til forslag til lov om ændring af retssikkerhedsloven og serviceloven (handle- og betalingskommune)
- NDU's nye efteruddannelse
- Nye foranstaltningsdomme i 2008

Eksempler på referater af enkelte dagsordenspunkter

Fra mødet den 17. september:

Ad 3) Møde med Justitsministeriet, Rigsadvokaten m.fl. den 2. oktober 2009

Justitsminister Brian Mikkelsen nedsatte i sommers en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet, Rigsadvokaten og Indenrigs- og Socialministeriet. Arbejdsgruppen skal finde frem til, hvordan man kan håndtere nogle af de gråzoneproblemer, som har præget området i flere år. For at få input udefra var blandt andet LEV, SL, DCH, KL, Danske Regioner og NDU inviteret med til mødet den 2. oktober.

Referat:

NDU's sekretariat orienterede om mødet, hvor der med interesse blev lyttet til de erfaringer og synspunkter, de forskellige parter fremkom med. Meget tyder på, at der vil komme et forslag til en klarere regulering af området, så der opnås større tydelighed og retssikkerhed. Parterne vil blive inviteret til et nyt møde, når ministerierne formentlig i begyndelsen af 2010 er kommet længere med deres overvejelser.

Fra mødet den 10. december:

Ad 5) Brugere/patienter med etnisk minoritetsbaggrund

Flere boformer har i de senere år berettet om de udfordringer, det kan give, når man skal udføre et socialpædagogisk og kriminalpræventivt arbejde over for domfældte udviklingshæmmede med etnisk minoritetsbaggrund. Der er tale om en forholdsvis ny udvikling, som vi af samme grund endnu ikke ved så meget om.

For at høre om andres erfaringer er psykolog Birthe Valbjørn og kulturmedarbejder Dina Mohamed Sayed Elsenoussy fra Team for Tværkulturel Psykiatri i Region Midtjylland inviteret til at holde et oplæg. Fokus vil være på kulturelle sammenstød, og hvad man kan forberede sig på for at håndtere de problemer, der måtte opstå. Vinklen er fra psykiatrien og sundhedsvæsenet, men vil også et godt stykke af vejen være anvendelig på det sociale område.

Team for Tværkulturel Psykiatri ligger i Lokalpsykiatri Vest i Brabrand i Århus. Det består af læger, psykologer og sygeplejersker, som varetager behandling, videns- og formidlingsopgaver for hele Region Midtjyllands psykiatri. Patienterne bliver henvist fra egen læge med henblik på en afklaring og diagnosticering. Det er en proces, der kan tage sin tid på grund af kulturelle forskelle og patienternes sociale mønstre.

Referat:

Oplægget gav anledning til flere spørgsmål og sammenligning af erfaringer mellem det psykiatriske og sociale systems møde med brugere af anden etnicitet end dansk.

Antallet af domfældte udviklingshæmmede med etnisk minoritetsbaggrund er næppe stort, men vokser formentlig. Vidensteamet var derfor enige om, at denne gruppe bør få større opmærksomhed, og at NDU skal udbyde et kursusmodul, som kan opkvalificere fagpersoner i kommuner og regioner til mødet med denne gruppe.

NDU'S TIDSLINJE

Foruden netværkets mange videnshavere i kommuner og regioner trækker sekretariatet løbende på sine kontakter i ministerierne, Servicestyrelsen, andre videnscentre, handicaporganisationerne og uddannelsesinstitutionerne.

Og sekretariatet orienterer sig herudover mod politiet, retsinstanserne, kriminalforsorgen og retspsykiatrien, der har hver deres funktioner i forhold til målgruppen.

2009

- NDU ansætter 1. januar en kommunikationsmedarbejder.
- NDU omlægger sin kommunikationsstrategi, udsender fem publikationer, herunder en håndbog, gennemfører efteruddannelse for 100 fagpersoner i kommuner og regioner, får foretræde for Folketingets Retsudvalg og Socialudvalg, arrangerer en temadag, bistår en arbejdsgruppe under Danske Regioner, laver et visionsseminar for kommuner og regioner, afholder workshops i VISO-regi, laver foredrag, deltager i Justitsministeriets evaluering af tidsbestemmelserne i straffelovens § 68 a, sætter området på den politisk-administrative dagsorden sammen med CLH, SL og LEV og deltager i en lang række interviews.
- NDU får i løbet af året henvendelser fra 49 kommuner.
- Indenrigs- og Socialministeriet færdiggør et koncernprojekt, der ventes at få betydning for arbejdsfordelingen mellem departementet og Servicestyrelsen, herunder de opgaver VISO og de forskellige vidensleverandører på det specialiserede socialområde skal varetage. En afklaring kan tidligst forventes på plads i løbet af 2010.

2007-2008

- Region Midtjylland og VISO indgår i efteråret 2006 kontrakt om NDU's drift og budget fra 1. januar 2007, hvor regionen bliver driftsherre i forbindelse med opgave- og strukturreformen. Regionen og NDU stiller forslag om at udvide budgettet og opgaveporteføljen, så NDU blandt andet kan blive mere orienteret mod kommunerne.
- VISO meddeler i 2007, at NDU's virke vil blive taget op i forbindelse med en forestående rekonstruktion af vidensdelen i VISO.
- NDU har i begge år bilateral kontakt med knap 70 af landets 98 kommuner.
- NDU udsender publikationer, afholder konferencer og temadage, ansøger om satspuljemidler til et projekt om udvikling af komplementære metoder til risikovurdering, laver tre store undersøgelser, gennemfører tre modulopbyggede efteruddannelsesforløb for over 100 fagpersoner fra hele landet og afvikler en lang række fokusgruppeinterviews.

2005-2006

- Amterne beslutter at overføre sekretariatsfunktionen fra Ringkjøbing Amt til Århus Amt med virkning fra 1. januar 2005.
- Århus Amt ansætter 1. april 2005 en ny netværkskoordinator i sekretariatet, der placeres på Sølund i Skanderborg dør om dør med Vidensteamet vedrørende psykisk handicappede og senhjerneskedede med problemskabende adfærd.
- NDU's vidensteam beslutter den 27. maj 2005, at arbejdsgrundlaget for 2004-2005 foreløbigt skal række frem til udgangen af 2006.

2001-2004

- Amterne beslutter den 5. december 2001 at nedlægge specialkonsulentordningerne for udviklingshæmmede, bevægelseshandicappede, hørehæmmede/døve og blinde med udgangen af 2002. Det sker efter en udredning fra Udviklingscenter for Specialrådgivning. Beslutningen forudsætter, at der dannes landsdækkende vidensnetværk, som skal udvikle og formidle højt specialiseret viden og erfaringer i forhold til blandt andet arbejdet med domfældte udviklingshæmmede.
- Amtsrådsforeningen (ARF) udgiver i maj 2003 *Statusrapport om amternes arbejde med domfældte udviklingshæmmede*, der anbefaler etableringen af et landsdækkende vidensnetværk.
- Amterne, Frederiksberg og Københavns kommuner opretter NDU pr. 1. januar 2004, godkender et kommissorium, udpeger et net af kontaktpersoner, nedsætter et tværfagligt vidensteam, ansætter en netværkskoordinator i en sekretariatsfunktion i Ringkjøbing Amt og finansierer i fællesskab driftsudgifterne. NDU refererer til amternes socialdirektører, der har sæde i temagruppen vedrørende handicappede.
- Sekretariatet skriver ud fra kommissoriet og et opstartsseminar den 1. marts 2004 et arbejdsgrundlag for 2004-2005. På seminaret deltager 50 repræsentanter for amterne og de to store kommuner i hovedstaden, ARF, Kommunernes Landsforening, Socialpædagogernes Landsforbund (SL), UFC Handicap, Landsforeningen LEV, Center for Ligebehandling af Handicappede (CLH), Socialt Udviklingscenter SUS, Styrelsen for Social Service, Udviklingscenter for Specialrådgivning, Kriminalforsorgen og Rigsadvokaten.

NDU'S

EFTERUDDANNELSE 2008-2009

I foråret 2009 afsluttede 38 deltagere NDU's efteruddannelse. 11 af dem kom fra kommunale tilbud, 25 fra regionale tilbud og 2 fra den regionale administration.

De gennemgik alle otte intensive undervisningsdage, hvor der var fokus på regelgrundlaget, pædagogik og etik, seksuelle krænkere, tilknytningsforstyrrelse og udviklingshæmning, affektregulering og beskyttende interventioner samt strukturerede risikovurderinger. Hertil kom forberedelse, idet deltagerne skulle lave cases forud for hvert modul.

Alle undervisningsmoduler blev evalueret. Om det samlede forløb blev deltagerne blandt andet spurgt:

Er du enig i udsagnet "Mange af de ting, som jeg har lært på efteruddannelsen, kan jeg bruge på min egen arbejdsplads"?

Helt enig	Enig	Hverken/ELLER	Lidt enig	Uenig
59 pct.	38 pct.	-	3 pct.	-

Hvad synes du samlet set om efteruddannelsesforløbet?

Meget godt	Godt	Hverken/ELLER	Mindre godt	Dårligt
75 pct.	25 pct.	-	-	-

Citater fra deltagerne:

"Det har været rart at få udfordringer på efteruddannelsen og derigennem blive klædt bedre på til arbejdet hjemme på botilbuddet"

"Tak for et meget berigende forløb"

"Jeg har fået mange brugbare redskaber på efteruddannelsen"

"Det at møde og udveksle erfaringer med kollegaer fra andre steder i landet har været en vigtig del af efteruddannelsen. Dette netværk vil jeg blive ved med at bruge – også efter det sidste modul er afsluttet"

Efteruddannelsen 2009-2010

I efteråret 2009 påbegyndte to nye efteruddannelseshold med knap 40 fagpersoner fra kommunerne og 45 fra regionerne. De afslutter uddannelsen i foråret 2010. Foreløbigt tegner også deres evalueringer sig godt.

Foretræde for Folketingets Socialudvalg og Retsudvalg

NDU's sekretariat var velforberejdet og i nystrøgne skjorter, da netværket den 14. maj havde foretræde for Folketingets Socialudvalg og Retsudvalg. Formålet var at præsentere politikerne for hovedtendenserne på området og beskrive, hvordan problemerne, der præger den kriminalpræventive indsats over for sent udviklede og udviklingshæmmede lovovertrædere, kan håndteres. Og det var lydhøre og spørgelystne politikere, som fik fremlagt de forslag, der sigter mod til at stille de professionelle, de domfældte og det omgivende samfund meget bedre.

Visionsseminar gav støtte til NDU

NDU efterlyste pejlemærker og kom hjem med favnen fuld af støtte og inspiration til netværkets fremtidige arbejde.

I september inviterede NDU's sekretariat hele netværket til visionsseminar. 34 personer, alle med nær berøring til arbejdet med udviklingshæmmede lovovertrædere, mødte op på Jørgensens Hotel i Horsens, som var rammen for dagen. Omgivelserne kunne dårligt blive mere elegante og næppe i mere kontrast til de opgaver, seminarets deltagere normalt tager sig af på de pædagogiske bosteder, bag de kommunale skriveborde eller som tilsynsførende hos dømte udviklingshæmmede. Blot for at nævne nogle af arbejdsområderne.

Denne dag lod de 34 deltagere tankerne få vinger og i fællesskab fandt de frem til forslag til, hvordan NDU kan støtte effektivt op om arbejdet med de sigtede og dømte udviklingshæmmede.

Visionsseminaret rundede af med en anerkendelse af det arbejde, NDU's sekretariat gør for området. Til trods for, at antallet af dømte udviklingshæmmede er begrænset, er det ofte en stor opgave for myndighedskommunen eller bostedet, som huser den domsanbragte. Derfor er det ikke desto mindre væsentligt med en 'videnscentral', som en af deltagerne betegnede NDU.

'NDU er en stor kilde til viden om et meget specialiseret område, som jeg har stor gavn af i mit daglige arbejde - både som livline, men også gennem deltagelse i NDU's kurser'.

Citat fra en deltager på visionsseminaret

09

85 ville høre om jura

Juraen på området med sigtede og domfældte udviklingshæmmede er kompleks og et svært tilgængeligt område. Det er også om juridiske spidsfindigheder, NDU får flest henvendelser og spørgsmål om.

I maj måned inviterede NDU til temadag om emnet, og 85 fagpersoner tog imod indbydelsen. Deltagerne på temadagen, som blev holdt på Severin Kursuscenter i Middelfart, var ledere og medarbejdere primært fra regionale og 32 kommunale forvaltninger. Repræsentanter for bostederne, statsadvokaterne, Rigsadvokaten, Kriminalforsorgen, LEV og Danske Regioner lyttede også med.

Temadagen gav et indblik i de muligheder og begrænsninger, retsplejeloven, straffeloven og servicelovens bestemmelser skaber. Hvilke konkrete udfordringer og dilemmaer støder man på, når man arbejder som pædagog i bostedet eller skal håndtere det kriminalpræventive tilsyn.

Cand.jur. Merete Keis Schrøder, Region Sjælland, og cand.jur. Susanne Baymler Bonde, Aalborg Kommune underviste. De har mange års erfaring med arbejdet på området, er medlemmer af NDU's vidensteam og underviser på NDU's kurser.

Jurist Susanne Baymler Bonde

NDU's planer for 2010

Visionsseminaret i Horsens satte nogle overordnede mål for netværkets virke i løbet af det næste års tid og yderligere fem år frem - til brug for de drøftelser, NDU og Region Midtjylland skal have med VISO i løbet af 2010.

Her følger i overskrifter nogle af de pejlemærker, der blev listet op for NDU på kort sigt:

- Fortsat kompetenceudvikling af medarbejdere, der arbejder med sigtede og domfældte udviklingshæmmede i kommuner og regioner
- Opdatering af viden om jura og god praksis
- Fortsat netværkspleje
- Forbedre samarbejdet med retsinstanterne
- Fokus på håndteringen af nye målgrupper
- Fastholde politisk fokus på området
- Opdatering af håndbogen og vejledende kvalitetsstandarder
- Fokus på den kriminalpræventive indsats over for udviklingshæmmede med og uden foranstaltningsdom
- Skærpelse af NDU's profil
- Fokus på problemer i forhold til domfældte udviklingshæmmede mellem 15 og 18 år

Og på længere sigt:

- Målrettede temadage
- Undersøgelser og fremhævelse af best practise
- Misbrugsbehandling
- Tilsynsvejledning
- Gråzoner, særlige botilbud, magtbeføjelser og præcisering af domsvilkår
- Seminarer
- Udbygge samarbejdet med SL, LEV, DCH og CLH
Den vejledende rådgivning af anklagemyndigheden
- Arbejdsmiljø

I forhold til drøftelserne med VISO skal det bemærkes, at Indenrigs- og Socialministeriet arbejder med et koncernprojekt, der ventes at få betydning for arbejdsfordelingen mellem departementet og Servicestyrelsen, herunder de opgaver, som VISO og de forskellige vidensaktører på det specialiserede socialområde skal varetage. Det gælder antageligt også for NDU. En afklaring kan tidligst forventes på plads i 2010 - og den vil formentlig rumme en strategi for opsamling og formidling af viden på det højt-specialiserede socialområde. En viden, der kan bidrage til at løfte kvaliteten af visitationen, specialrådgivningen og udredningsforløbene.

NDU

NETVÆRKET
VEDRØRENDE
DOMFÆLDTE
UDVIKLINGS-
HÆMMEDE

midt
regionmidtjylland